

INGLIZ TILI O'QITUVCHILARI UCHUN ZAMONAVIY TARJIMA TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Aytmova Mexriban Arislanbek qizi

Berdaq nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti tayanch doktoranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada ingliz tili o'qituvchilari uchun zamonaviy tarjima texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati va imkoniyatlari muhokama qilinadi. Zamonaviy tarjima vositalari o'qituvchilarning bilim berish jarayonini yanada samarali qilishda yordam beradi. Google Translate, DeepL kabi avtomatlashtirilgan tarjima tizimlari va CAT (Computer-Assisted Translation) dasturlarining imkoniyatlari o'rganiladi. Maqola tarjima texnologiyalaridan foydalanish orqali o'quvchilarning til o'rganish jarayonini qanday yaxshilash mumkinligini ko'rsatib beradi.

Kalit so'zlar: O'zbek tilida: tarjima texnologiyalari, ingliz tili, CAT dasturlari, avtomatlashtirilgan tarjima, o'qitish usullari.

Annotatsion: This article discusses the importance and opportunities of using modern translation technologies for English language teachers. Modern translation tools enhance the teaching process by making it more effective. The features of automated translation systems such as Google Translate and DeepL, as well as CAT (Computer-Assisted Translation) tools, are examined. The article highlights how translation technologies can improve students' language learning processes.

Keywords: translation technologies, English language, CAT tools, automated translation, teaching methods.

KIRISH

Tarjima texnologiyalari so'nggi yillarda jadal rivojlanib, o'qitish jarayonlariga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, ingliz tili o'qituvchilari uchun zamonaviy tarjima texnologiyalari o'quvchilar bilan samarali ishlash, matnlarni tez va aniq tarjima qilish va interaktiv o'qitish usullarini joriy etishda katta imkoniyatlar yaratmoqda. Ushbu maqolada ushbu texnologiyalarning asosiy afzalliklari va ularni dars jarayonida qo'llash usullari ko'rib chiqiladi.

Zamonaviy tarjima texnologiyalarining asosiy turlari

Avtomatlashtirilgan tarjima tizimlari (MT – Machine Translation): Google Translate, DeepL va Yandex Translate kabi xizmatlar ingliz tilini o'rganish va o'qitishda keng qo'llaniladi. Bu tizimlar real vaqtda tezkor tarjima qilish imkonini beradi, ayniqsa, yangi so'zlarni o'rganishda va lug'at boyligini oshirishda yordam beradi.

Kompyuter yordamida tarjima (CAT) vositalari: SDL Trados Studio, MemoQ, va Wordfast kabi dasturlar murakkab matnlarni tarjima qilishda foydalidir. Ular kontekstni

saqlash va takrorlanadigan iboralarni avtomatik tarjima qilish imkoniyatini beradi. CAT vositalari o'qituvchilarga murakkab matnlarni ishlashni osonlashtiradi va o'quvchilarga mazmunni yaxshi tushunishga yordam beradi.

Tillarni o'rganishga mo'ljallangan ilovalar: Tarjima texnologiyalari Duolingo, Babbel kabi interaktiv platformalarda o'z aksini topgan. Bu ilovalar tarjimani o'quv jarayoniga qo'shib, qiziqarli va samarali darslarni yaratishga imkon beradi.

Zamonaviy tarjima texnologiyalarining o'qitishdagi afzalliklari:

- Interaktivlikni oshirish: Tarjima texnologiyalari o'qituvchilarga darslarni yanada qiziqarli qilish uchun interaktiv materiallar tayyorlashga yordam beradi.

- Vaqtni tejash: Murakkab matnlarni qo'lda tarjima qilishga ketadigan vaqtni qisqartiradi.

- O'quvchilarning motivatsiyasini oshirish: Zamonaviy vositalar yordamida o'quvchilar yangi bilimlarni tezroq va osonroq o'zlashtiradilar.

Amaliy qo'llash misollari

O'qituvchi Google Translate yordamida o'quvchilarga yangi matnni tarjima qilib, keyin uni tahlil qilishni taklif qilishi mumkin. Bu o'quvchilarning so'z boyligini kengaytiradi.

CAT vositalaridan foydalanib, o'quvchilarga takroriy iboralar va grammatik strukturalarni tushuntirishda yordam beriladi.

Tillarni o'rganishga mo'ljallangan ilovalar yordamida o'quvchilarni mustaqil o'qitishga yo'naltirish mumkin.

Xulosa

Ingliz tili o'qituvchilari uchun zamonaviy tarjima texnologiyalaridan foydalanish nafaqat o'qitish jarayonini samarali qilish, balki o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini oshirish imkonini ham beradi.

Ushbu vositalar yordamida o'qituvchilar murakkab mavzularni sodda va tushunarli tarzda tushuntirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Kelajakda tarjima texnologiyalarining yanada rivojlanishi o'qitish jarayonlarini yangi bosqichga olib chiqadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Pym, A. *Exploring Translation Theories*. Routledge, 2010.
2. Baker, M. *Translation and Conflict: A Narrative Account*. Routledge, 2006.
3. Google Scholar scholar.google.com (<https://scholar.google.com/>)
4. ResearchGate www.researchgate.net (<https://www.researchgate.net/>)
5. Academia.edu www.academia.edu (<https://www.academia.edu/>)
6. ERIC (Education Resources Information Center) eric.ed.gov (<https://eric.ed.gov/>)

7. JSTOR www.jstor.org (<https://www.jstor.org/>)

8. SpringerLink link.springer.com (<https://link.springer.com/>)

9. Elsevier (ScienceDirect) www.sciencedirect.com (<https://www.sciencedirect.com/>)

